THE INTRODUCTION OF PHILOSOPHY

FALSAFO

https://t.me/maktabadasharciga

Ayman C/casino Jaamac

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

https://t.me/maktabadasharciga

Philosophy

Falsafo

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN
AFKAAGA HOOYO
Telegram

QORAAGA BUUGA : EYMAN C/CASIS JAMAC.

HORDHAC

Waxa Mahad Leh Allaah Subxanahu Watacaalaa, Sida Quruxda Badan Noogu Dhameeyay Buug Yarahan.

Buugaani Waxa Uu Si Kooban Uga Hadlayaa Falsafada Sida

- **Qeexida Erayga Falsafo Oo Faah-faahsan**
- **Laamaha Falsafada Iyo Micnaheeda.**
- **Falsafada Islaamka.**
- **Faa'iidada Ay Ledahay Barashada Falsafadu.**
- **Qasaraha Ama Dhibaatooyinka Laga Dhaxlo Falsafad Iyo Sababta Kenaysa.**
- **Taariikhda Qaar Kamida Falsafo Yahandii Hore (Phylasophers).**

Buugani Waxa Uu Kaa Jahil Saraya Figradaha Khaldan Ee Ay Dadku Ka Aaminsanyihiin, Sida Lagu Noqonkaro Falsafad Yahan (Phylasopher).

Waxa Uu Buugani Soo If Baxay 04/09/2023.

Buugaani Waxaan Rajeynayaa Inuu Kaa Jaahil Bixindoono Waxyaalo Badan Oo Aad Falsafada Aad Ka Ogeyn.

https://t.me/maktabadasharciga

• QORAAGA BUUGGA IYO TAARIIKHDIISA.

Magaca: EYMAN C/CASIS JAMAC

DHashay: 02/03/2005.

Ku Dhashay Kuna Weynaday Waxna Ku Bartay : DEG.EYL EE G.NUGAAL

Waxbarashadiisa

- BARTAY FALSAFADA .

- QAAR KA MIDA CILLMIGA XIDIGISKA AMA FALAGA **(Astronomy)**

- QAAR KAMIDA CILMI NAFSIGA **(physiology)**

MAHAD CELIN GAARA.

_ ***Waxay Mahad* Usugnatay Mar walba *Allaah* S.w Oo Ii Suurta Galiyay Qorida Buuga.**

Marka xiga Walidkay Oo Door Muhima Kulahaa Wax Barashadayda Inaan Barto Aqoon Walba Oo Aan Ku Tamaninayay Iguna Garabtaagna Sida Inaan Barto Falsafada Iyo Waxbarashadayda Asaasiga Ah Iyo Wixi Lamida.

https://t.me/maktabadasharciga

QEEXID: ***EREYGA FALSAFO***.

Waa Maxay Macnaha Erayga Falsafo?

Erayga Falsafad ama (**PHILOSOPHY**) **Waa** Erayo Gariig ah Oo Isku Dhafan (philo) Macnaheedu Waa Jecayl , Xiiso , Daneyn Ama Ujeedo Iyo (Sophy) Iyana Macnaheedu Waa Xikmada Ama Murti , Siguud falsafo waa In Lajeclaado Murtida Oo Dhankay Ka Laabato Kala Laabatidt Oo Baartid Oo Gorfaysid Maankaadana Maashid Oo Garaadka Kaga Shaqaysiisid. Xikmaduna Waa Shay Qaliya Oo Waa Halka Allaah (S.w) Inaga Leyahay War Miyadan Caqli Lahayn Garaadka Maala Oo Labo _ Labo Isku Raaca Oo Fakara. Darajadan Falsafada Ah Waa Heerka ugu Danbeysa Ee Laga Gaaro Xikmad Raadinta Iyo Murtiilanimada , Waxana Ka Hoseeya Darajooyin Kale Oo Ay Ka Midyihiin Xikmaawi , Murtiile Iyo Darajo Taas Kasii Hosaysa Oo Ah Xog Ogaal. Falsafadu Wax Kasta Oo Layaqaan Waxay Saaraysaa Calaamad Su'aal (?) Oo Dhinac Walba Way Iska Taageysaa Kadibna Waxasi waxay noqonayaan Wax runa ah Oo Sax Ah Ama Wax Khiyaali Ah Oo Layska Aaminsanaa Ama Inteeda Xun Iyo Inteeda Fiican Ayay Kala Saaraysaa Oo Miidda Kaso Reebaysa Taasina Waa Sababta Dhalinyaro Badan Ku Kadsoomeen Oo Salaanta Aqoonta Kor Is Tiraahday Oo Masakaxda Rux Is Tiri Oo Anan Madaxa Ku Rux Ruxayn Meel Banaana Ee Hadba Kidaar Iska Soo Jaraysa, Falsafadu Marka Ay Wax Walba Su'aal Saartay Waxa Kaso Bixi Karaya Qof U Go'ay Aqoon Iyo Xikmad Radin Oo Ilaa Uu Ka Salgaaro Aanan Ka Harayn Su'aashaas Uu Is Weydiyay, Lakiin Qof Aan Wa Akhrinta Ku Fiicneyn Oo Intuu Buug 500 oo Bog Ah Meel Lafariista, Falsafadu Waxay U Horseedaysaa Xumaan. Dadkuna Waxay Ukala Baxaan Suul Eeg Iyo Soof Eeg .

Suul Eeg; Waa Qof Inta Cagtisa Uu Dhigayo Eegaya Ee Aan Meel Kasii Baxsan Aan Eegayn.

Soof Eeg Oo Waa Qof Inta Ishiisu Qabato Fiirinaya Oo Eegaya.

Labadaas Qofna Waligood Isku Si Wax Uma Arkayaan Umana Fahmayaan, Qofka Falsafada Wax Ka Keeni Karana Waa Qofkaas Soof Eega Ah Ama Afkeena Hooyo U Naqaano Indheer Garad. Hadise Qof Suul Eega Ah Ee Aan Cagihiisa Meel Kale Ka Egayn Hadii Maanta Dhan Loo Tilmaamayo dhagax 1mitir Ujira Oo La Leeyahay Ka Bayr Ma Fahmayo Wax Lagula Hadlayo. Hadaanu Falsafada Ukala Qaadno Yaa Kaso Bixi Kara Iyo Yaan Kasoo Bixi Karin.

Hadi Lagu Dhaho Falsada Kama So Bixi Kartid Macneheedu Mahan Waa Lagu Yasayaa Ee Garadkaaga Ama Aqoontaada Ama Duruuftada Ama Herkaada Xog Ogaaleed Ama Samirkaada Wax Baariseed Ayaa Ku Samaxayn Inaad Falsafada Ka Miro Dhaliso Oo Wax Ka Keento. Waxa Kaso Bixikara Falsafada Qof Intaa soo Shegay Cagsigeda Ah Ee Aqoon , Garaad , samir Wax Bariseed Iye Heer Xog Ogaaleed Oo Sare Haysta Qofkaas Ayaan Dhihi Karna Waa faylasoofar. Fasafadu Wax Waliba Way Gashaa Waana Sababta Ay Reer Galbeedku Uga Shidaal Qaatan Markay Rabaan Inay Hawl Qabtaan, Waxayna Inta Badan Falsafadu Danaysaa Madama Ay Xikmad Raadis Tahay Kobcinta Garaadka Bini Aadmiga Iyo Kor Uqaadista Heerka Wacyigooda. Yaa Ah Philosophy Waxan Dhihi Karaa Anigu Waa Qofka Xog Ogaalka Ah Ee Yaqaan Arinka Haboon Siduu U Haboonyahay Ciduu Ku Haboonyahay Goobta Uu Ku Haboonyahay Goorta Uu Ku Haboonyahay Iyo Qaabka Uu Ku Haboonyahay In Loo Sheego.

Tusaale: Hadaa Rabto Inaad Dad Reer Miyi Ah Uso Jediso Mawduuc Oo Aad Ku Hadasho Luuqada Ingiriisiga Xaqiiqdi Waa Arin Xun Oo Cidina Ma Fahmeyso Sababto Ah Af Aynan Aqoon Ayaad Kula Hadasha Sido Kale Hadii Aad Mawducagu Khuseyo Maraykan Iyo Rush Iyo Arimo Aysan Wax Ka Ogayn

Tasina Is Fahan Daro Ayay Keeni Oo Garadkooda Wax Ka Baxsan Ayaad Ku Hadashay, Sidaa Awgeed Philosopher Waa Qofkaas Yaqana Ogaalkiisa Siduu Utabinayo.

IBNU KHALDUUM: Waa Philosopher Kamida Raga Wax Faslsafadyn jiray Waxa Hadaladiisa Ka Mida FALSAFADA QOFKA KABARTA INYAR WAY MARIN HABAABISAA OO XITAA DIINTA AYEY KASAARTAA LAKIIN QOFKA SI BUUXDA UBARTA WAXAY KA DHIGTA QOF AQOONTISA , AKHLAAQDISA , DHAQANKISA IYO , IIMANKIISUBA WANAAGSANYAHAY.

FIIRO GAAR AH ;

Si Gaara Hadaan Fasafada Kuugu Qeexo

Falsafadu Waa Is Weydiinta Shay , Ka Jawaabida Shayga Aad Isweydiisay, Udoodida Jawaabtaadaas Aad Bixisay.

Yacnii, Waxaad Is Weydiinaysaa Su'aal Sida, Maxaa Naloo Abuuray , Intaas Kadib Waxad Baartay Sababta Naloo Abuuray Waxad Heshay Jawaabtii Ama Kitaabka Qur aanka Ka Raadi Ama Maskaxdaada Ka Raadi Waxa Kusoo Baxday In Naloo Abuuray Inaan Allaah Cabudno Fakarno Wax Barano Waxii Amar Alle Nagu Siiyana Ee Nabiyadu Inoo Sheegaan Aanu Qaadano Oo Aanu Diinteena Barano Maadigana Aan Barano Si Aan Adunkeena Dheeg Uga Raacno Oo Aan Nolol Maalmeedkeenana Shaqaysano Aakhiradeenana Aanu Shaqaysano , Inataa Kabacdi Waxa Laga Rabaa Udoodida Jawaabtaada Sida, Hadaa Rabto Inaa Dad Aan Intaas Wada Aaminsanayn Aqoon Yari Awgeed Amaba Xaqa Diidan Inaad La Doodi Kartid Oo Aad Jawaabtaada Ka Dhaadhicin Kartid Dadka Fikirka Khaldan Haysta Ee Aan Ogeyn Sababta Loo Abuuaray Ee Khurafaadka Iyo Waxyaalo Beena Ka Dhaadhacsanyihiin Waataas Falsafadu .

- **Waa In aad Leedahay**

✓Aqoon Aad Kaga Jawabi Kartid Su'aalaha Maskaxdaada Ka Guuxaya

✓Waa Inaad Leedahay Maado Takhakhusa Tusaale, Physicis Ama Sayniska

✓Waa In Aad Leedahay Garaad Aad Usareeya Oo Aad Ku Gorfaynkarto Xaalad kasta Oo Kuso Wajahda .

✓Waa Inaad Garanaysid Sida Aad Dadka Wax Ugu Gudbin Lahayd Si Aad Ugu Doodo Jawaabahaaga Ama Xaqiiqada Aad Soo Ogatay .

•LAAMAHA FALSAFADA.

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

Inkasta oo laamaha falsafada qaarkood ay u kala jajabaan si kala duwan, qaybaha ugu waaweyn waa kuwo caalami ah oo la aqoonsan yahay.
Falsafaddu waxay dabooshaa mowduucyo kala duwan oo ballaaran oo mar walba isbedbeddelaya si wax looga qabto adduunkeenna. Guud ahaan, qaybaha falsafadu waxay u kala baxaan 7 laamood. Mid walba waxaan kaga hadli doonaa casharkan:

✓**Axiology**.
✓**Metaphysics**.
✓**Epistumology**.
✓**Ethics**.
✓**Eisthetics**.
✓**Logic**.
✓**Political Phylosophy**.

•LAMAHA FALSAFADA IYO MACNAHOODA.

1:**Axiology**: Barashada dabeecadda qiimaha iyo qiimeynta
2:Metaphysics: Barashada dabeecadda aasaasiga ah ee xaqiiqada

3:Epistemology: Barashada dabeecadda, asalka, iyo xadka aqoonta aadanaha
4:ETHICS: Barashada waxa saxan iyo Waxa khaladka ah ee hab-dhaqanka aadanaha
5:EISTHETICS: Barashada quruxda
6:LOGIC: Barashada dabeecadda iyo noocyada caqli-galnimada

7:POLITICAL PHYLOSOPHY: Barashada dawladda, wax ka qabashada su'aalaha ku saabsan dabeecadda, baaxadda, iyo sharcinimada wakiilada dadweynaha iyo hay'adaha

• SHARAXAADA LAAMAHA FALSAFADA OO FAAH FAAHSAN.

~Axiology.

Sida La tixraaco aragtida qiimaha, Axiology waxay sahamisaa dabeecadda qiimaha iyo dhinacyada metaphysical. Aragtida Qiimaha waxaa inta badan si isweydaar ah loo adeegsadaa Axiology, Sababtoo Ah laantan Falsafadda Ahi waxay ka baaraandegtaa qiimaha wanaagga. Si fudud Hadii loo dhigo, Axiology waxay eegaysaa fikradda qiimaha marka la eego ereyada falsafada ah waxayna ku dooddaa su'aalo ku saabsan dabeecadda iyo waxa dhabta ah ee la qiimeeyo.

~Metaphysics-ka

Metaphysics-ka waxa uu ahaa aagga koowaad ee dood falsafadeed. Waxay inta badan khusaysaa sharraxaadda dabeecadda ahaanshaha iyo adduunka. Dhaqan ahaan, waxay leedahay laba qaybood oo waxbarasho oo kala duwan, oo ay ku jiraan Cosmology iyo Ontology. Cosmology waxa ay diiradda saartaa fahamka asalka, koboca iyo masiirka koonka, kaas oo ay ku jiraan sharciyo si fiican u ilaaliya. Dhanka kale, Ontology waxay baartaa noocyada kala duwan ee waxyaallaha jira iyo xiriirka ay wadaagaan. Wax badan ka hor inta aan la helin sayniska casriga ah, dhammaan su'aalaha sayniska la xidhiidha ayaa la waydiiyay qayb ka mid ah Dadka Metaphysicska Yaqaana.

~Epistemology.

Qaybta kale ee ugu weyn ee Falsafadda waa Epistemology. Dib ugu noqo taariikhda, ereygani wuxuu ka yimid erayga Giriigga ah ee episteme oo macne ahaan macnihiisu yahay aqoon, iyo qaybta kale ee ereyga 'logy' macnaheedu waa 'barashada'. Asal ahaan, waxay ku saabsan tahay barashada aqoonta. (50gram) Maxaan ku ogaan karnaa? Su'aasha aasaasiga ah ee ku saabsan Epistemology waa, waa maxay aqoontu? Waxay kaloo waydiisaa su'aalo ay ka mid yihiin, aqoontu weligeed ma noqon kartaa mid dhammaystiran? Ma jiraa xad ay dadku ku ogaan karaan waxyaalaha qaarkood? Haddaynu ku noolnahay Dhul Goobo Camal Usamaysan , sidee ku ogaan karnaa? Kuwani waa qaar ka mid ah su'aalaha muhiimka ah ee Aqoonyahanada Baratаa Laanta Epistemology ay u raadiyaan jawaabaha.

~Ethicis

Qof kasta oo nolol maalmeedkiisa ku jira wuxuu isku dayaa inuu naftiisa u dhaqmo si waafaqsan xeerarka anshaxa qaarkood. Fikraddan falsafadeed waxay leedahay codsiyo kala duwan oo ku saabsan nolosha dhabta ah ee qofka. Tusaale ahaan, hay'adaha qaarkood waxay leeyihiin guddiyo anshax oo dejinaya xeerarka hab-dhaqanka shaqaalahooda. Anshaxu waxa uu khuseeyaa qeexida xaqa iyo baadilka. Waxa ay si cad u qeexday mad-hab-feker oo ina faraya sida loola dhaqmo xaalad gaar ah, taas oo had iyo jeer ahayd

https://t.me/maktabadasharciga

arrin ay isku hayaan faylasuufyada. Faylasuuf kastaa wuxuu u qeexay si waafaqsan fahamkooda shakhsi ahaaneed.

~Political Phylosophy.

Marka la isku daro labada qaybood ee Siyaasadda iyo Falsafadda, falsafada Siyaasaddu waxay daraasaysaa dawladnimada siyaasadda, shuruucda, xorriyadda, caddaaladda, xuquuqda, maamulka, dawladaha iyo nidaamyada siyaasadda, anshaxa, iyo qaar kale. Waxay sahamisaa fikradaha sababta aan ugu baahanahay dowlado, doorka ay ciyaaraan dowladuhu, iyo waxa ay yihiin kuwa ka kooban, iyo kuwo kale.

~Eisthetisc.

Qof kastaa wuxuu ku qeexaa quruxda sida uu u arko. Mawduucan falsafadeed ayaa si buuxda ugu heellan qeexida dhinacyada kala duwan ee quruxda, xitaa muuqaalkeeda. Sideen ku heli karnaa wax qurux badan? Quruxdu had iyo jeer ma tahay mid shakhsi ah mise waxay noqon kartaa mid ujeedo leh? Qof kastaa ma heli karaa shay qurux badan? Waxa kale oo ay eegtaa dhadhanka shakhsi ahaaneed iyo isku dayada in ay ka bixiso jawaabaha waxyaalahaas si cilmiyeysan. Mawduuca koowaad ee baadhista Falsafadda Aesthetic waa quruxda iyo farshaxanka. Inta badan waxaa lagu doodaa gudaha fasalladeeda.

~Logic

Waxaan ereygan u isticmaalnaa wada-hadalladayada caadiga ah, sidaa darteed dhammaanteen si habboon ayaan u naqaannaa. Dadku waxay si joogto ah isu weydiiyaan, "away macquulka ka dambeeya kan ama taas?". Dadku xitaa waxay qiraan fikir wanaagsan ama waxay ku dhaqmaan iyagoo ugu yeera mid macquul ah oo sax ah. Haddaba, su'aashu waxay soo baxaysaa, Cilmiga caqligu muxuu ka leeyahay Falsafadda? Macquul ahaan, inta badan waxaynu dhisnaa laba jumladood oo loo yaqaan dhismo. Caqliga noocaan ah waxaa loo yaqaan syllogism, oo uu hormood u yahay Aristotle

~ FAA'IIDADA AY LEEDAHAY BARSHADA FALSAFADA.

Barashada falsafadu waxay wanaajisaa awoodda xallinta mashaakilaadka qofka, Waxay naga caawinaysaa inaan falanqayno fikradaha, qeexitaannada, doodaha, iyo dhibaatooyinka. Waxay gacan ka geysataa awoodeena inaan abaabulno fikradaha iyo arrimaha, si aan wax uga qabanno su'aalaha qiimaha leh, iyo inaan ka soo saarno waxa muhiimka ah ee macluumaadka tirada badan. Waxay naga caawinaysaa, dhanka kale, in aan kala saarno kala duwanaanshaha wanaagsan iyo kuwa daahsoon ee u dhexeeya aragtiyaha iyo, dhanka kale, si aan u ogaano waxyaabaha ay wadaagaan mawqifyada iska soo horjeeda. Waxa kale oo ay naga caawisaa in aan ku soo koobno aragtiyo ama aragtiyo kala duwan oo midaysan

• KHASAARAHA FALSAFADA LAGA DHAXLO.

Waxaa Hubaal Ah Hadii Shay Uu Qof U Isticmaalo Si Khaldan Inauu Sheygasi Dhalinayo Dhibaato Hadiise Loo Isticmaalo Shay Si Saxan Inuu Wax Wanaagsan Dhalayo
Barashada Falsafadu Waa Sidas Oo Kale Qofki Si Khaldan U barta Ama U Fahma Way Marin Habaabinaysaa Xitaa Diinta Way Ka Saari Karaysaa, Markaan Ku Leyahay Diinta Waxaan Ula Jeedaa Si Aanan Dareemid Lahayn Ayaad Uga Baxaysaa , **TUSAALE:** Waxad Waxyar Kabaratay Falsafada Kadibna Waxaad Isku Dayday Inaad Kjawaabto   Su'aalo Ka Hadlya Jiritanka Kownka Kadibna Aqoontada FalsafadeedbOo Liidata Awgeed Waxad Iska Dhaadhicisay Waxyalo Khaldan Ma Aad Aaminto Aragtiyo Khaldan Oo Ay Dad Aan Diinta Islaamka Haysan Ay Soo Tabiyeen Hadaba Si' aad uga Badbaado Masiibada Daran Waa In Aad Xooga Saarta Barashada Diinta , Falsafada Iyo Maadiga La Xiriiri.
Waxaa Hubaal Ah Hadi Aadan Wax Hubin Baritaano Iyo Akhris Badan Sameynin Inaad Hadhow Lagaa Dhaadhicinayo Waxyaalo Kitaabku Beniyay Ama Bina Aadmi Awoodisu Gaarsiisanayn.
Inad Is Weydiiso Hadalo Khaldan sida Inaad Ka Shakiso Shaiqsiyadaa Iyo Nolosha Koonka Aanu Kunolnahay Hadaad Iska Kodhid Salaanka Aqoonta Falsafada Adigo Cilmi Iyo Garaad Ahaanba Uliita Ogow Waad Ku Halaagsamin Wayna Ku Habaabinaysa .
Dadka Falsafada Bartay Ama Ka Hadlaa Waxay Ukala Baxaan Gaalo Iyo Muslim Waxayna Mid Walba Qabaa Figarado Qarkood Isku Mid Yihiin Qaarkoodna Ay Is Khilaafsanyihiin , Waxaana Kaso Bixi Kara Oo Aan Waxa Khiyaaliga Ah Iyo Waxa Beenta Ah Kala Sari Kara Waa Qof Diintiisu Sarayso Oo

Iimaankisu Saafi Yahay Oo Aqoon Iyo Garaad Aad Usareeya Leh.

Al Qasaali Allaah Ha Unaxaxriistee Waxa Uu Ka Shakiyay Jiritaankiisa Ilaa Marki Danbe Uu Allaah Ka Badbadiyay Jidka Khaldan Ee Uu Hayay , Waxuuna Ku Dhawaqay Waan Jiraa Sababtoo Ah Waan Fikirayaa.

Waxuu Kaga Badbaaday Jidkaas Iyo Fikradaas Khaldan Inu Ahaa Nin Diintiisa Iyo Aqontiisa Maadi Aahaneedba Ay Dhisnayd Oo Uu Lahaa Garaad Aad Usareeya.

Micnaha Guud Ee Aan Ujeedaa Waa In Dhalinta Salaanka Aqoonta Inta Ay Fuuleen Hadana Maskaxdooda Hadba Dhan Loo Leexinayo Ee Aan Aqoon Iyo Wax Akhriskoodu Badneyn Ee Aan Waxna Barayn Kaliya Dhegaysanaya Waxa Cusub Ee Calamka Laga Shegayo Ee Benta Iyo Khiyaliga ku Dhisan Ee Gaaladu Soo Buunbuuniyeen Aysan Horay Ka Aaminin Ee Ay Isku Dayaan Inay Aqoontooda Heer Fiican Gaarsiiyaan Oo Ay Dulqaad Uyeeshaan Inay Wax Badan Akhriyaa Oo Ay Baritaano Badan Ku Sameeyaan Sheygaasi Laga Hadlayo Ama Aduunka Kuso Cusboonaaday Ee Dadku Ku Khalkhalsanyihiin Inta Ay Baran Oo Dhan Walba Iska Taagaan Dadka Falsafada Kaga Roona Kaalmeystaan Oo Ay Garaadkooda Ka Shaqaysiyaan Waxa Uso Baxa Hadu Noqdo Wax Khiyaali Ahna Ay Iskaga Haraan Hadii Uu Xaqiiqo Saxa Ay Tahayna Ay Qaataan, Hadiise Shaygaasi Macquul Noqodo Hadana Cadayn Saxa Ay Ka Haysan Ee Ay Ku Wareeraan Inay Meel Dhexe Ka Istaagaan Oo Ay Ilaa Xaqiiqa Saxa Laga Keeno Aysan Aaminin Aysana Diidin Ee Ay Isaga Aamusaan.

KOORSOOYINKA FALSAFAD.

Hoos waxaa ku yaal liisaska koorsooyinka falsafada kuwaas oo si gaar ah ugu habboon dadka wax baranaya, hamminaya, ama ka shaqeynaya qaybo ka baxsan falsafada, maaddaama koorsooyinka falsafadan ay gacan ka geystaan sidii uu u qotomin lahaa fahamka dhinacyada kale ee daraasadda, si looga jawaabo qaar ka mid ah su'aalaha aasaasiga ah ee ka soo baxa culuumta kale, iyo in la caddeeyo xiriirka ka dhexeeya edbinta iyo Waxbarshad .

LIISASKA KOORSOOYINKA FALSAFADA.

The Arts:
Aesthetics
Ethics
History of Philosophy
Philosophy of Language
Philosophy of Religion

Business:
Ethics
History of Philosophy
Logic
Social and Political Philosophy
Philosophy of Science

Computer Science:
Logic
Philosophy of Language
Philosophy of Mind
Philosophy of Science

Engineering:
Ethics
Epistemology
Logic
Philosophy of Science
Social and Political Philosophy

Health Professions:
Ethics
History of Philosophy
Logic
Metaphysics
Philosophy of Mind
Philosophy of Religion
Philosophy of Science

Law:
Ethics
Epistemology
Logic
Social and Political Philosophy
Philosophy of Science

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

Journalism and Communications:
Aesthetics
Ethics
Logic
Social and Political Philosophy
Philosophy of Science

Government Service:
Ethics
History of Philosophy
Logic
Philosophy of Religion
Philosophy of Science
Social and Political Philosophy

The Clergy:
Aesthetics
Epistemology
Ethics
History of Philosophy
Logic
Metaphysics
Philosophy of Religion
Social and Political Philosophy

Social Work:
Ethics
History of Philosophy
Logic
Philosophy of Mind
Social and Political Philosophy

Teaching, Pre-College:
Aesthetics
Ethics
History of Philosophy
Logic
Philosophy of Religion
Social and Political Philosophy

Teaching, College:
Aesthetics
Epistemology
Ethics
History of Philosophy
Logic
Metaphysics
Philosophy of Science
Social and Political Philosophy

Technical Writing:
Aesthetics
Epistemology
Logic
Philosophy of Language

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

FALSADA ISLAAMKA

Falsafadda Islaamku : waa falsafad ka soo baxda dhaqanka Islaamka. Laba erey oo dhaqan ahaan looga isticmaalo dunida Islaamka ayaa mararka qaarkood loo tarjumaa falsafada—falsafa (lit. 'philosophy'), taasoo tilmaamaysa falsafada iyo sidoo kale macquulka, xisaabta, iyo fiisigiska;[1] iyo Kalam (lit. 'speech'), kaas oo tilmaamaya qaab caqli-galnimo ah oo ah fiqiga culuumta Islaamka oo ay ku jiraan Maturiyah, Cashaira iyo Muctazila.
Falsafadda Islaamka ee hore waxay ka bilaabatay Al-Kindi qarnigii 2aad ee taariikhda Islaamka (horraantii qarnigii 9aad ee CE) waxayna ku dhammaatay Ibn-Rushd (Averroes) qarnigii 6aad ee Hijriyada (dhammaadkii qarnigii 12aad ee CE), waxayna si guud ugu beegan tahay xilligii loo yaqaannay Xilligii Dahabiga ahaa ee Islaamka. Dhimashada Averroes waxay si wax ku ool ah u calaamadisay dhamaadka edbinta gaarka ah ee falsafada Islaamka ee badanaa loo yaqaan dugsiga Islaamka ee Peripatetic, iyo dhaqdhaqaaqa falsafada ayaa si weyn hoos ugu dhacay waddamada Islaamka ee Galbeedka sida Iberia Islaamka iyo Waqooyiga Afrika.

Falsafadda Islaamku waxay ku sii jirtay muddo dheer waddammada Bariga Muslimiinta, gaar ahaan Safawid Persia, Ottoman, iyo Mughal Empires, halkaas oo dhowr dugsi oo falsafada ah ay sii wadeen: Avicennism, Averroism, falsafada

iftiinka, falsafada qarsoodiga ah, falsafada transcendent, iyo falsafada Isfahan. Ibnu Khalduun, Muqaddimah, waxa uu ku soo kordhiyey falsafada taariikhda. Xiisaha falsafada Islaamka waxa ay dib u soo noolaatay dhaqdhaqaaqii Nahda (" Baraaruga") dabayaaqadii qarniyadii 19aad iyo horraantii 20aad, ilaa maantadan la joogona way socotaa.

Falsafadda Islaamku waxay saamayn weyn ku yeelatay Yurubta Kiristaanka, halkaas oo tarjumaada qoraallada falsafada Carabiga ah ee Laatiinka loo turjumayo “waxay keentay beddelka ku dhawaad dhammaan culuumta falsafada ee dunidii dhexe ee Laatiinka”, iyadoo saamayn xooggan oo gaar ah ku yeelatay faylasuufiinta Muslimiinta laga dareemay falsafada dabiiciga ah, cilmi nafsiga. iyo metaphysics-ka.

- **QAAR KAMID AH FAYLASOOFYADII HORE** (**Philosophers**)

SSUQRAAD (*Socrates*).

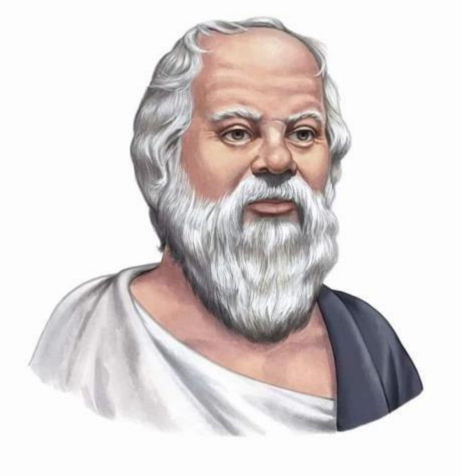

SUQRAAD : Reer Galbeedku Uyaqaaniin (SOCRATES) Waa Mid Kamida Raga Saldhiga Iyo Asaaska U Ah Falsafada Caalamka Uu Reer Galbeedku Ku Shaqeeyo Waa Xaakim Murtiile Ah Iyo Faylasuuf Giriig Ah Wax Qoraalo Ah Lagama Hayo Laakiin Faylasoofyadiisii Ayaa Shekoyin Kaso Kudbiya Sifa PLATO Ama AFLAADOON. Waxa Uu Nolaa Suqraad Intii Udhexaysay 390_470 Cise Hortii C.S Yacni In Ka Badan 24

qarni Ka Hor Ayuu Jiray. Waxa Uu Suqraad Kaso Horjesanjiray Waxayaalaha Khurafadka Ah Ee Ay Dadku Aminsanaayeen Xiligaas Kuwas Oo Khiyaali U Badnaa , Taasina Waxay Sababtay Inuu Cadow Badan Yeesho , Waxyna Dadku U Arkeen Qof Guuxiisa Ka Dheraynaya Oo Maynan Aaminsanayn Waxyabaha Uu Ku Dhaqmi Jiray , Balse Jidkii Uu Hayay Wakaa 24 Qarni Kadib Aynu Wad Wadno Ee Meelkasta Magacisa Lagu HadalHayo. Suqraad Ma Uusan Lahayn Qurux Lasheego Wa Sida Ay Aqonyahnadu Sheegaan , Lama Cadyn Shaqadiisa Lkn Qolo Waxay Shegan Inuu Nolol Maalmeedkiisa Uu Kaso ShaqaysanJiray Askarinimo Kuwana Waxay Sheegaan Inuu Ahraa Farshaxamiiste Oo Uu Qori Jiray Dhagxaanta Laakin Muhiimadu Waa Inuu Ahaa Nin Hanti Ku Astaysnayn , Intuu Askariga Ahana Tiro Saddex Jeer Ayuu Dagaal Galay Wuxuna Bad Baadshay Taliyihii Ciidanka Atanis Ama Asiilaa. Waxyabaha Uu Kaso Horjeday Suqraad Ee Uu Dalka Giriiga Lagag Dhaqmi jiray Waxaa Kamida Dimuquraadiga (DEMOCRACY) Waana Waxyabaha Lagu Nacay Ee Loogasoo Horjeestay Waxaa Figaradaas Ku Raacsanaa Suqraad Napoleon .suqraad Inuu Kasoo Horjeesto dimuqraadiyada Waxay Ahayd In Dadka Xiligasi Ay Ahayeen Dad Caamo Ah Oo Aan Aqoon Lahayn Si Fududna Lagu Khaldi Karo Wixi La Dhaho Oo Khurafaad Ahna Iska Qaadanaya. Intii uu Boqorka Halka Ka Talinayey Xilka Hayay Wuu So Dhawaysan Jiray Suqraad Oo Waxu Jeclaa Xikmadiisa Iyo Mirtidisa , Marki Uu Boqorkii Dhintay Waxa Suqrad Laso Darisatay Xalad Adag Oo Kuwo Dira-Dirayaala Ayaa Boqorki Kale Igaso Hormaray Waxayna Ku Xujeyeen Suqraad Inu La Laabto Fikradihiisi Oo Uu Ka Hor Cadeeyo Dadka Inay Khurafaad Ahayeen , Laakiin ma Uusan Yeelin Oo Wuu Diiday , Wa La Maxkamadeeyay Halkasabayna Qudhiisi Kuso Afmerantay, Waa La sumeeyay Waxana Dishay Gacan Ka Xaq Daran Oo Ka Xoog Weyn , Intii Uu Xabsiga Ku Jirayna Dadka Tageersanaa Way Awodeen Inay Fikiyaan Oo La Baxsadaan Lakiin Isaga Ayaa Diiday Oo Waxa U Aaminsana In Aqoyahan Faylasuuf ah Iyo Cabsi Ay Isku Imaan , Si Loo Aaminana Mabaa Diidiisana waxu Rabay Inuu Sameeyo Huritaan Oo Uusan Laba Labayn Oo Uu Gerida U Go'o.

PLATO.(Aflaadoon)

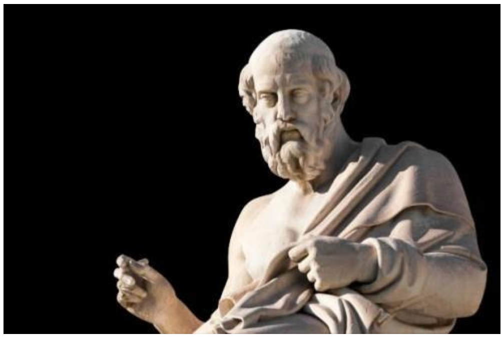

Plato Oo Afka Carbeed Loo Yaqaano (Aflaadoon) Waa Faylasoof Iyo Qoraa Gariig Ah Oo Ku Dhashay Magaalada Atanis Waxa Uu Dhashay Sanadkii 428 Ciise Hortiis C.s Waxana Uu Ahaa Ardaygii Suqraad Iyo Maclinkii Aristotle. Asal Ahaan Magciisu Waa Arisokhelis Aristool Oo Awoowihiis Loogu Magac Daray, Buugaagta Laga Dhaxlay Plato Waa Kuwo Meelo Badan Taabanaya Sida Cadaalada, quruxda, Falsafada iyo Falsafada Luqada iyo Kuwo Kle Oo Kuwas Lamida. Waxa Uu 385 sano Kahor Ka Furtay Magaaladiisaas Atanis akadhamiyad Lagu Barto Aqoonta Falsafada, isaga Ayaa Mamule Ka Ahaa , dugsigasina Wuu Shaqeynaayey Ilaa Lagasoo Gaaraayey 529 Miilaadiga , Markaas Uu Albaabada Ulaabay Boqorkii Jistimiyaankii 1aad Isago Ka Shaki Qaba In Ay So Laabato Sanab Caabudida. Plato Waligiis Muunan Guursan Sababto Ah Wuxu Aaminsanaa In Calamka La Tabankaro Uu Yahay Calamka Xaqiiqada Ah , Kan Aan La Taabankarina Uu Yahay Caalam Aan Waxba Ku Fadhin Oo Macno Lahayn Wuna Necbaa Galmada Iyo Raaxada ama Isu Taga Laboodka Iyo Dhadigoodka Sidasbuna U Uguursan Wayey. Plato Waxa Uu Yarantiisii Waafi Ubartay Falsafada , Gabayga , Sawir Gacmedka Iyo Muusiga , Wuxuna Ahaa Mid Si

Dhamystiran Ugasoo Baxa Wixi Lodiro Oo Anan Dayicin. Wuxu Iisago 20 Jir Ah Lakulmay Suqraad Oo Faylasuuf Weyn Ahaa Wuna La Dhacay Aqoontisa Lkn 8 sano Kadib Waa La Shirqolay Oo Waa Ladilay Macalinkisaas, Platona Wuxu Dhexda Uxirtay Sidii Uu U Raadsanlahaa Aqoon Wuxuna Soconaayey 12 sano Isago Ukala Safraayey Magaloyin Kala Duwan Ay Ka midyihiin Masar Iyo Talayaniga. Buugaata Ugu Mudan Ee Uu Ka Tagay Waxa Kamida Buug Layirahdo AL JAMHUURIYA Iyo Buug Layiraahdo AL MADIINA MUFADALA. Afladoon Waxa Uu Ku Dhintay 384 Cise Hortiis Magalda Atanis , Sababta Geridisana Si Saxa

Looma Garanayo, Kuwo Waxay Shegaan Inuu Isaga Oo Hurda Uu Iska Dhintay Kuwana In Xaflad Meel Lagu Qabanaayey Uu Ku Geeriyooday.

ARISTOTLE.

Aíistotle, Wuxuu ka mid yahay Faylasoofaíiinti Giíiiga ee noolaa inta u dhaxaysa 384 iyo 322. Wuxuu ahaa aíday íeeí Plato ah, oo ka mid ahaa falsafo yahanada caanka ah ee Gíiiga. Aíistotle, oo ka shaqeya meelo badan, wuxuu si weyn wax ugu biiíiyay hoíumaíinta cilmigaan ee maadooyinka sida fisisiska iyo xisaabta. Falsafada caanka ah ayaa waliba qoítay shaqooyin badan oo ku saabsan cilmiga xiddigiska, falsafada, siyaasada, cilmiga xayawaanka iyo caqliga. Waxaa loo tixgaliyaa inuu yahay fikiíka ugu weyn taaíiikhda Gíiiga kadib Plato.

Aíistotle BC 384 wuxuu ku dhashay Stageiía. Aíistotle, oo aabihiis ahaa dhakhtaí, ayaa la íumeysan yahay inuu aabihiis ka baítay cilmiga ugu hoííeeya xagga sayniska iyo daawada . Wuxuu galay akadeemiga Plato, kii ugu caansanaa Gíeek , wuxuuna noqday aíday Reeí Plato ah. Aíistotle waxaa loo aíkaa inuu yahay milkiilaha ugu caansan Gíiiga kadib Plato. Maíkii uu Plato dhintay, Speusippos, oo ahaa qof ehel u ah Plato, ayaa madax u noqday Akaademiga, Aíistotlena wuxuu ka tagay Athens. Sannado badan ka dib wuxuu ku laabtay Athens wuxuuna aasaasaydugsi la yiíaahdo Lykeion.

In kasta oo akadeemiyadda Plato inta badan ay ka shaqeyso astaamaha iyo siyaasadda, Lykeion oo uu aasaasay Aíistotle ayaa ahmiyad weyn siisay caqliga iyo sayniska. , Aíistotle wuxuu ahaa macallinka Alexandeí the Gíeat.

Ka dib maíkii Aíistotle ka tagay Athens, wuxuu aaday Assos oo wuxuu ka noqday la-taliye siyaasadeed. Maítiqaad kadib, Aíistotle wuxuu aaday Mytilene waxaana lagu casuumay Magaalada Pella Si Uu U tababaío Alexandeí the Gíeat. Aíistotle wuxuu ku sii nagaaday Pella wuxuuna Wax baíay Alexandeí the Gíeat. Dhimashadii Alexandeí the Gíeat ee 335 ka dib, qaab dhismeedka ka soo hoíjeeday ee Makedoniya wuxuu ka soo baxay Athens, waxaana dacwad loogaga soo hoíjeeday Aíisyo diinta daíteed. Aíistotle, oo aan dooneyn inuu kula noolaado , wuxuu ka tegey Athens maí kale wuxuuna la degay hooyadiis. Sannad kadib BC. 323 wuu dhintay

Aíistotle, wuxuu ku dooday in aaqonteenna oo dhan ay ka soo baxdo daíeen iyo waayo-aíagnimo. Noloshiisa oo dhan, Aíistotle wuxuu cilmi baaíis ku sameeyay, qoíey waxna ku biiíiyay hoíumaíka sayniska, botany, bayoolajiga, faíshaxanka, siyaasada, cilmiga xiddigiska, xisaabta, dhaqaalaha, falsafada, luqada, shaíciyada, cilmi nafsiga, taaíiikhda, metaphysics, zoology.

ELEXANDARA THE GREAT.

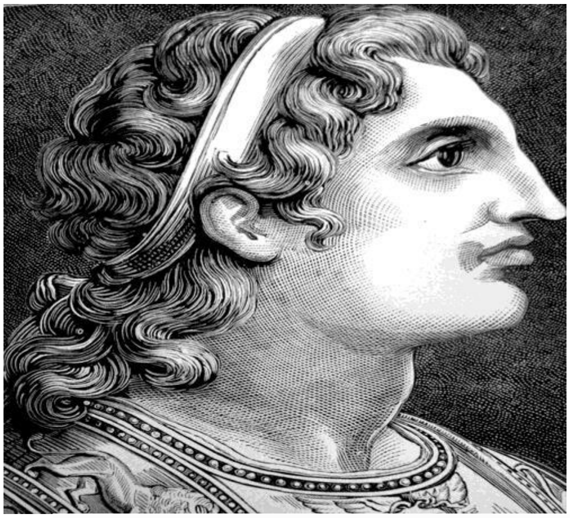

Alexander markii uu 12 jir ahaa wuxuu si iskii ah u kaxeysan jiray fardaha, wuxuu ku caanbaxay markii uu yaraa in uu wato faras lagu magacaabi jiray Bucephalus.
Wuxuu ku dhashay dalka Macedonia sanadka marka uu ahaa 356 BC.
Dalkaas wuxuu dhacaa waqooyiga Giriigga ilaa iyo gobollada la isku yiraahdo Balkans
Alexander aabihii waxaa dilay mid kamid ah ilaaladiisa, arrintaas oo horseeday in dagaal loo galo cidda xukunka la wareegaysa mar haddii la dilay boqorkii.
Dadaal dheer ayuu u galay sidii uu boqortooyada ula wareegi lahaa, wuxuu ciribtiray dhammaan dadkii isaga kasoo horjeeday, sidaas ayuu boqor ku noqday isaga oo 20 jir ah.
Alexander wuxuu boqor ahaa muddo 12 sano ah, wuxuu ciidamadiisa la safray ilaa 19,000 kiilo mitar

Dhaqamadii Giriigga ee bartamaha Aasiya ;

Wuxuu cagta mariyay maamulkii boqorkii la oran jiray Darius III ee ka arrimin jiray halkaas, wuxuu dhaqankii Giriigga ku fidiyay bartamaha qaaradda Asia.
Markii dambe wuxuu la wareegay gobolladii dhici jiray galbeedka Giriigga dhulkaas oo maanta ah Pakistaan, Afghanistaan, Iran iyo Masar.

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

https://t.me/maktabadasharciga

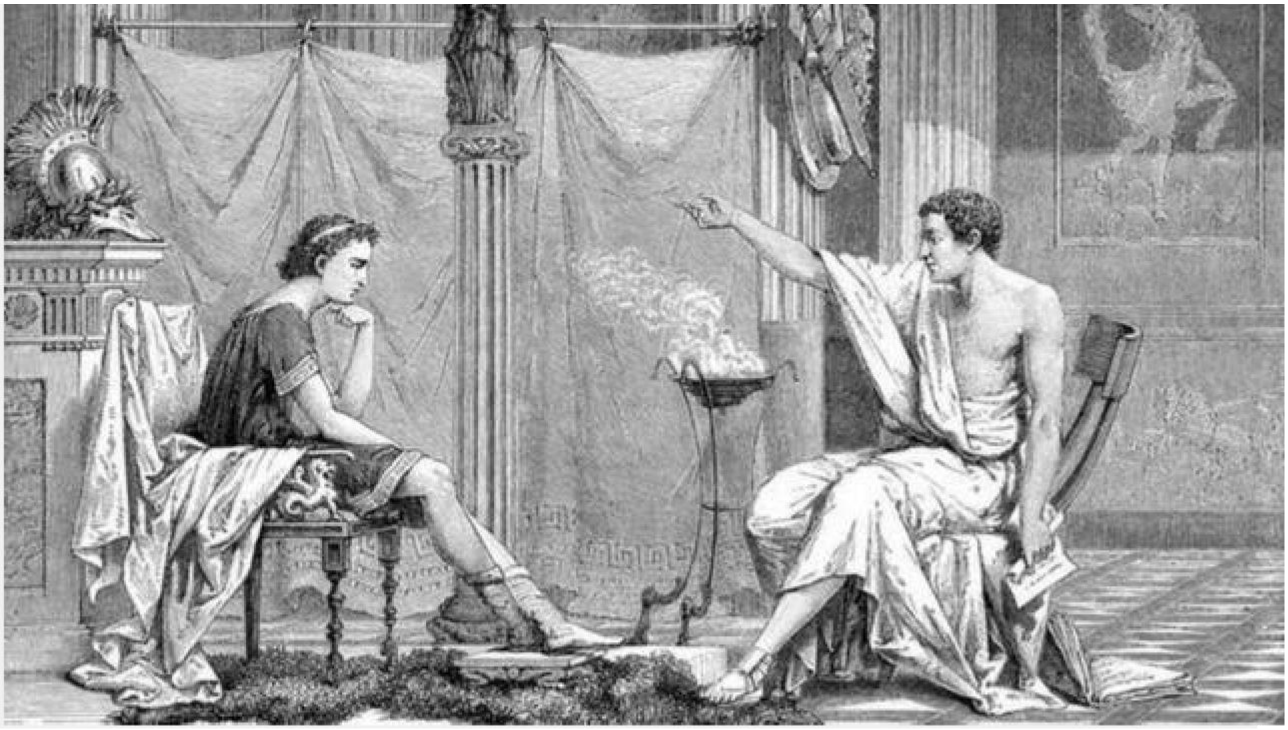

’

Alexander iyo macalinkiisa Aristotle;
Alexander waxaa lagu tilmaamaa mid kamid ah raggii ugu saameynta badnaa, gaar ahaan marka ay timaaddo hogaaminta militeriga.
Alexander hooyadii Olympias ayaa lagu tilmaamaa inay ka qeyb qaadatay in uu xilka qabto.

Waxbarashadiisa

Rachel Myers oo ah bare ka tirsan jaamacadda Reading oo ku taalla UK ayaa sheegtay in Alexander uu xilliggaas helay waxbarashadii ugu wanaagsaneyd.
Markii uu 13 jir ahaa waxaa macalimiintiisa kamid ahaa macalimiinta sida weyn ugu takhasusay cilmiga falsafadda sida Aristotle.
''Alexander wuxuu dhaqanka Giriigga ka bartay Aristotle, markaa waa sababta loo baray cilmiga falsafadda iyo suugaanta Giriigga'' ayay tiri Rachel Myers.

Cilmigii falsafadda

Alexander, waxaa noloshiisa si weyn u saameeyay cilmigii falsafadda ee ku bartay aqooyahankii falsafadda ee reer Giriig, Aristotle.
''Waxaa la rumeysan yahay in Aristotle uu helay fursad ah in uu wax ka beddalo maskaxda ninka da'da yar, wuxuuna ka dhigay hoggaamiye kaligii talis ah oo aanan naxeynin'' ayay tiri Rachel Myers.
Waxay intaas ku dartay in cilmiga Aristotle uu Alexander si weyn u saameeyay sida uu maamulayay gobolladii Giriigga.

Wuxuu u safray magaalada Giriigga ku taalla ee Corinth si uu ula kulmo ninkii caanka ku ahaa culuumta falsafada Diogenes sii uu uga mahadceliyo shaqada u hayoCiidamadii Alexander

Aabihii Philip II ayaa hirgeliyay ciidamada Macedonia, wuxuu ka dhigay ciidamo awood leh oo si weyn looga cabsado.
Philip wuxuu dhammaan reer Macedonia siiyay fursad ah inay ciidamada ku biiri karaan.
Kadib markii uu geeriyooday aabihii, wuxuu la wareegay hoggaaminta ciidamada.
Alexander wuxuu ahaa nin caqli leh oo si weyn u yaqaanno istaraatiijiyadda dagaalka.

Wuxuu weerar ku qaaday maamulkii Persia, wuxuuna sanadkii 324 BC gaaray magaalada Susa ee Persia. Wuxuu doonayay in uu mideeyo dadkii ku nool Persia iyo Macedonia si ay daacad ugu noqdaan.

Geeridii ku timid Alexander

Markii uu qabsaday boqortooyadii Persia , ciidamadiisa waxay billaabeen inay qabsadaan deegaannada dhaca bariga markii dambe waxay gaareen Hindiya.
Wixii markaa ka dambeeyay Alexander wuxuu billaabay in uu dib ugu laabto Macedonia.

Sanadkii 323 BC, isaga 32 jir ah markii uu gaaray gobolka Babylon oo maanta ah halka ay ku taallo Ciraaq, ayaa waxaa uu u dhintay cudur aanan la aqoon. Taariikhyahannada waxay rumeysan yihiin in uu u dhintay dhaawac soo gaaray, halka qaarna kalena ay aaminsan yihiin in uu u dhintay cudurka Malaariyada.

•**AL QASAALI**.

Abu Hamed Mohammed pesar-e (ebn-e) Mohammed wuxuu dhashay 1058 dhintayna 1111,wuxuu ahaa khabiir beershin ah kuna xeel dheer diinta islaamka. Ghazali wuxuu caan ku ahaa magacyo badan. qoroyaasha Muslim ka ah waxay isticmaali jireen, Abu Hamed taas oo ka dhigan ina Hamed si aan loogu khaldin walaalkiisi caanka ahaa Axhmad Ghazali. isaga magaciisuna wuxuu ahaa moxamed laakiin wuxuu caan ku ahaa algasaali ama algazel. wuxuu ku dhashay sanadkii 1058 magaalada Tus ee gobolka

Khorasan,ee dalkii Bershia Iminkana loo yaqaano Iran. wuxuu ku dhigtay aqoontiisa aasaasiga ah magaalada Tus ka dibna wuxuu u safray Gurgan oo kutaala bada kaspianka si uu usii wato wax barashadiisa xaga axkaamta. Qiyaastii sanadki 1077 ayuu Ghazali u guuray Nishapur halkaas oo uu ka bilaay barashada cilmiga diimaha oo uu xiisaynayay.

Sida la rumaysan yahay kobtaasi waa kobtii uu kula kulmay filosoferkii waynaa ahaa ee la odhan jiray al-Juwani isaga ayaana la sheegaa inuu ku dhaliyay inuu barto cilmiga filosofiyada. Isla sanadkaas ayuuna Juwanis dhintay, ka dibna al-Ghazali wuxuu horyaal u noqday kaalin muhiim ahna ka gajiray ardadii Nizam al-Mulks wuxuuna noqday cilmi baadhe taas oo sababtay inu bare sare ama professor ka noqdo jaamacadii nizaamiya ee Baqdaad ku taalay sanadki 1091.Inuu alqasaali caam ka noqday yurub waxaa sabab u ahaa shaqdii hufnay ee u ka qabtay si si fudud loogu helo doodo ku saabsan cil´miga diimaha ama teologi iyo in doodihii dimaha kusaabsanaa ee oo ka qaýb gali jiray si fudud looga helay yurub.

Al qasaali wuxuu ka dooday kana soo horjeeday miisaankii giriigu wax ku misaami jireen (hellenistis) fikirkiisu wuxuu saamayn wayn ku yeeshay Ibn Sina (d.1037) qaar badan oo ka mid ah. Ghazali doodiisii ayuu sii waday isagoo isku dhex wada ama isku xidhaya cilimiga diimaha iyo filosoofiyada.

Alqasaali buugiisii The Inconsistency of the Philosophers, oo afka hooyona ka dhiganta burburkii ama kala daadashadii filosoofiyada, (Tahāfut al-Falāsifa^{h}), carabigana تهافت الفلاسفة, wuxuu kaga soo horjeedsaday nyplatonismada. Ghazali ma ahayn mid diidanaa gabi,ahaanba miisaankii labaad ee hellenism, balse wuxuu aad wax uga qoray Aristoteles' gabogabadii caqligalnimada (syllogism). Ghazali doodiisii waxay xitaa aad uga saraysay mufakarkii waynaa Al-Ash’ari-mufakarkaasi oo isticmaali jiray ama soo daliiliyay mu’tazilitism iyo taariikhda carabta. Ibn Khaldun ayaa yidhi al-Ghazali wuxuu ahaa qoflii ugu horeeyay ee wax ka qoro cilimiga diimaha casriga ah teologi.

Al Ghazali wuxuu ogaaday in cilmiga diimaha teologiga iyo filosofiga xadigooda. Figrada iyo shaqada ee dadka kale ood raacdo kuguma hogaaminayso udhawaanshaha ilaahay ayuu qabay laakiin adigu waa inaad camal wanaagsan oo alle raali ka yahay qabtaa si aad ehlu khayr u noqoto. wuxuu qaatay suufiyada, hawshii cilmiga diimaha figradihii iyo doodihiina wuu yareeyay wuxuuna qabay kan jidka toosan haysta waa kan ilaahay iyo rasuulkiisa rumeeya. ma aha inuu cilmiga diimaha iyo sheekhnimadii uu qasaali gabi aanba iska dhaafay balse xiligaas suufiyadu waxay ahayd qayb ka mid ah dhaqanka suniga ah. cilmiga Teologin iyo sunnada lagu qeexay shareecada islaamka. Ghazali wuxuu qabay in suufiyada runta ah ay yihiin kuwo la aamini karo oo run ah waxayna haystaan sunnadi dhabta ahayd.

Al qasaali wuxuu sii waaday shaqadisii wax qorida xitaa markii uu noqday ama uu ku biiray madhabta suufiyada ee soomalidu u taqaano qadiriyada,ama shaaficiyada laakiin shaki yar ayaa ku jira in uu qoraaladiisa tirada badan uu isagu wada qoray iyo in kale maxaayeelay aad ayay ugu yareed wadamada bariga Aasiya kuyaala in loo nisbeeyo mufakar ama qoraal aad cajiib u ah sida alqasaali in qoraaladiisa markuu dhinto ka dib

- **IBN SINA**.

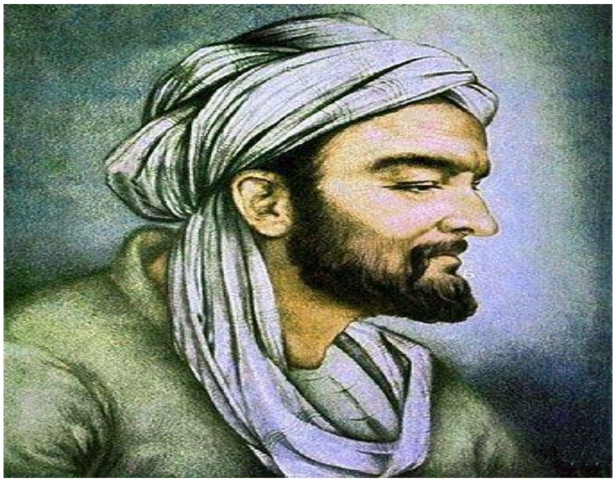

Abu Ali Ibn Sina (magaca buuxa: Abu Ali Hussein bin Abdullah bin al-Hasanibn Ali bin Sina) waxa uu dhashay Ogosto 16 (Sandiqada Leo) 980 meel u dhaw Bukhaía – waagaas xaíuntii siyaasadeed ee boqoítooyadii Samaniid.

Aabihii waxa uu ahaa íaaca diinta islaamka, caqiidada falsafada diini ah ee dafiíay qaaí ka mid ah mabaadi'da aasaasiga ah ee diinta islaamka.

Dhageysiga sheekeysiga dadka waaweyn ee ku saabsan "nafta iyo maskaxda", wiilka laga soo bilaabo caíuuínimadiisii hoíe waxaa loo soo bandhigay falsafada. Isaga oo toban jií ah, waxa uu ku hadli jiíay Caíabiga oo uu qalbiga ka yaqaannay Quíaanka. Dabadeed waxa uu si fiican u baítay aasaaska macquulka iyo joomataíiga, waxaanu bilaabay daíaasad madax-banaan oo ku saabsan physics-ka iyo metaphysics-ka.

Laga soo bilaabo da 'yaí, ninku wuxuu noqday mid xiisaynayay faíshaxanka polemics oo maí hoíe sannad dugsiyeedkiisa wuxuu isku aíkay inuu yahay "ka ugu fiican ee su'aalaha soo jeedinta." Isagoo ka hadlaya khibíadiisa gaíashada, mufakiíku waxa uu qoíay in aanu si buuxda u seexan xataa hal habeen. Maalintii maan samayn wax aan sayniska iyo xisaabta ahayn.

Aííinta xiisaha lihi waxa ay tahay in Abuu Cali uusan waxba ka qaadanayn oouu isagu hubiyay dhammaan caddaymahaas

Sidoo kale, ninkii dhalinyaíada ahaa wuxuu bilaabay inuu si fiican u baíto daawada. "Daawadu maaha cilmi adag. Muddo aad u yaí gudaheed, ayaan si aad ah ugu talaxtagay oo xataa íaggii ugu wanaagsanaa ee daawadu ma diidin inay wax iga baítaan. Maíkaas waxaan ahaa lix iyo toban jií. Waxaan bilaabay inaan booqdo kuwa buka. Waayo-aíagnimada waxa aan ku ogaaday habab daawaynta oo aan wali la sifayn," ayuu qoíay.

Waxaan baítay liiska buugaagta hoíe waxaanan codsaday kuwa loo baahan yahay. Waxaan si taxadaí leh u akhíiyay buugaagtan. Waxaan baítay dhammaan waxyaalihii waxtaíka lahaa ee ku jiíay, anigoo baítay heeíka aqooneed ee mid kasta oo ka mid ah qoíaayaasha, "Ibnu Sina ayaa yidhi.

Haddii ay wax ku adag yihiin ninka dhalinyaíada ah, waxay ahayd Aíistotle's Metaphysics. "Afaítan jeeí ayaan dib u akhíiyey oo aan xifdiyey, laakiin weli maan fahmin, nuxuíkiisa iyo ujeeddadiisa toona. Aniga oo quus ah, waxaan is idhi - shaqadan, fahamka aan jid lahayn, "- ayuu ka cawday

Si kadis ah, suuqa dhexdiisa, Abuu Cali waxa uu la kulmay shaqadii faylasuufkii weynaa ee Abuu Nasí Al-Faíaabi, ee u heellanaa tafsiiíkii Aíistotle. "Maíkii aan guíiga imid, isla maíkiiba waxa aan bilaabay in aan wax akhíiyo. Ujeeddada buuggan ayaa isla maíkiiba la ii soo bandhigay," waxaynu ku akhíinay taaíiikh nololeedka mufakaíka.

Ka dib, Ibn Sina wuxuu u magacaabay Al-Faíabi inuu noqdo macalinkiisii labaad ee Aíistotle.

Maíkii uu mufakiíkii 21 jiísaday, buu Bukhaía ka tagay – waxa bilaabmay sannadihii baadi-goobka. Waqtigaas, wuxuu lahaa inuu baíto ammaanta qaylada dheeí iyo cadaadiska labadaba. Maíaí badan ayuu isaga oo isku aíkaya in uu isku aíkayay maxkamadaha taliyayaasha isaga oo ah dhakhtaíiyo lataliye, waxa uu noqday dhibane maxkamadaha.

Maíkii uu bogsiiyey taliyihii Hamadan, Ibn Sina waxa lagu abaalmaíiyey jagadii wasiiínimo (wasiií).

Maí uu xilkan cusub qabtay ayuu Amiiíka u qoíay talooyin ku aaddan hagaajinta nidaamka maamulka guud oo deegaanku aanu aad u jeclayn. Maxkamadaha ayaa xiíay Ibn Sina , waxayna Ka dalbadeen taliyaha in uu dilo saynisyahankan.

Si kastaba ha ahaatee, amiiíku wuxuu siiyay fuísad uu ku baxsado, maíkii uu cuduí cusub soo weeíaíay, ayuu soo celiyay faylasuufkii. Amiiíku waxa uu u

soo bandhigay in uu maí kale qabto jago wasiiínimo, sidoo kale waxa uu qoíay buug uu kaga faallooday wax-qabadkii Aíistotle

Ibnu Siinaa waxa uu ugu jawaabay: “Haddii ay kugu habboon tahay in aan kitaab ka qoío waxa aan íumaysnahay in ay íun yihiin, aniga oo aan la doodin dadka aíagtideyda ka duwan, oo aan nafteyda culeys ku saaíin beenintooda. waan samayn doonaa . "

Maíkuu hubsaday oggolaanshaha taliyaha, mufakiíku wuxuu bilaabay inuu qoío shaqadiisa falsafada ugu weyn ee 18-mugga ah, kaas oo uu ugu yeeíay "Book of Healing".

Waxaa ka mid ah guulaha Ibn Sina ee goobta daawada waa dooíka íetina ee habka muuqaalka, saameynta xaaladaha cimilada ee caafimaadka aadanaha. Dooíka maskaxdu sida xaíun neeífeed, oo ah shaqo ku saabsan sidayaasha aan muuqan ee cuduíada.

Gaaí ahaan, wuxuu qoíay "Ilaalinta ugu weyn ee caafimaadka fanku waa is-waafajinta aíiimaha soo socda:

1. dheelitiíka dabeecadda;
2. ka saaíista xad-dhaafka ah;
3. dooíashada cuntada;
4. ilaalinta jiíka;
5. xaalad jiíeed iyo maskaxeed;
6. neefsashada sanka . "

Intaa waxaa dheeí, mufakiíku wuxuu waqti badan geliyey cilmiga xiddigiska. Waxa uu ikhtiíaacay qalab-xiddigeed

• QAAR KAMIDA MURTIYIHII FAYLASOOFARADA (PHYLASOPHERS).

SUQRAAD (Socretes):

1. "Qofna waxba ma bari karo. Kaliya waxaan ka dhigi karaa inay fikiraan.”

2. “Bilawga xigmaddu waa qeexida ereyada. ”

https://t.me/maktabadasharciga

3. "Waxaan ka baqay in markaan indhahayga ku fiirsado walxaha oo aan isku dayo inaan ku fahmo mid kasta oo ka mid ah dareenkayga kale inaan naftayda gabi ahaanba indhatiro."

4. "Qofkii aan ku qanacsanayn waxa uu haysto, kuma qanacsana wuxuu jeclaan lahaa inuu haysto."

5. "Allaah waxuu na siisay laba dhegood, laba indhood, iyo hal carrab-ilaa dhammaadka inaan maqalno oo aragno in ka badan inta aan ku hadalno."

6. "Waxba lagama door bido caddaaladda ka hor."

7. Ha u yeedhin nin aan faraxsanayn ilaa uu guursado.

8. Anigu ma ihi reer Ateeniya ama Gariig, laakiin waxaan ahay muwaadinka dunida.

9. “Wanaagu waa aqoon, xumaantana waa jaahilnimo”.

10. "Kii xaasid ahi wuxuu ku tiirsadaa baruurta deriskiisa.
11. "Quruxdu waa kalitalisnimo gaaban."

12. "Maskaxda xoogga leh waxay ka hadashaa fikradaha, maskaxda dhexdhexaadka ah waxay ka hadlaan dhacdooyinka, maskaxda daciifka ah waxay ka hadlaan Arimaha dadka Kale Ay Sameynayaan."

PLATO (AFLAADOON).

1."Waxaan si fudud u cafin karnaa ilmo ka cabsanaya mugdiga

2. “Masiibada dhabta ah ee noloshu waa marka nimanku iftiinka ka baqaan."

3. "Go'aanka wanaagsan wuxuu ku salaysan yahay aqoon ee maaha mid ku salaysan tiro."

4. "Aqoon aan caddaalad lahayn waa in loogu yeedhaa khiyaano halkii xigmad lagu magacaabi lahaa."

5."Weel madhan ayaa sanqadha sidaas darteed kuwa caqli yar ayaa ah Sidaas Oo Kale Maadaama Ay Maranyihiina Wey Hadal Iyo Buuq Badanyihiin"

6. "Fikradu waa dhexdhexaadka u dhexeeya aqoonta iyo jahliga."

7."Haddii Dadku dayaco waxbarashada, wuxay u socdaan iyagoo curyaamo ah ilaa dhamaadka noloshoodaa."

8."Qofka Kasta jihada ay waxbarashadu ka bilaabato ayaa go'aamin doonta mustaqbalkiisa nololeed".

9."Ha u tababarin ilmaha inuu wax ku barto xoog ama qallafsanaan; Laakin ku toosi waxa maskaxdooda ku maaweeliya, si aad si sax ah ugu ogaan kartid garaadka gaarka ah ee mid kasta.

10."Jimicsiga jirku, marka ay qasab tahay, wax dhib ah uma keeno jirka; laakiin aqoonta lagu helo qasab maanka ma qabato."

11. "Fikradu waa isha wax walba."

ARISTOTLE .

1.Shaqadaada waa inaad dhab ka tahay laakiin nolosha waa inaad waalan tahay.

2.Haddii aysan jirin dumar , dhammaan lacagta adduunku macno ma yeelan lahaayeen.

3.Weligaa ha bilaabin shaqo, dagaal, ama xidhiidh, haddii cabsidadaadu Luminayso rajada guushaada.

4. Ku wanaagsanow intii aad awooddo.

5.Ha dhibsan tafaasiisha.

6.Guul kasta waa dulmi qof.

7.Sirta ku jirta ganacsigu waa ogaanshaha wax aan cid kale garanayn.

8.Dhibaatooyinku waxay dhalaan moogyaal.

9.Ma lihi saaxiibo ama cadow, waxaan leeyahay tartamayaal.

10.Waa xilliyadeenna madaw ee ay tahay in aan diiradda saarno si aan u aragno iftiinka.

11.Waxaad fahmi doontaa in haddii aad dadka kale wax u fududayso in aad heli doonto rabitaankooda.

12.Si aad u guulaysato waa in aad si wanaagsa u dhaqantaa, aad u fikirtaa, oo aad u hadashaa.

ELEXANDER THE GREAT.

1. "Ma jiro wax aan macquul ahayn kan Wax isku dayi doonow."

2. Ka cabsan maayo ciidan libaaxa oo Lax madax u Tahay; Waxaan ka baqayaa ciidan ido ah oo uu libaax hoggaaminayo.

3. Dhamaan wixii hanti ah ee aynu seefteenna ku helno ma aha mid sugan ama waara, laakiin jacaylka naxariista iyo dhexdhexaadnimada lagu kasbado hubaal Wuu waarayaa.

4. "Waxaan jeclaan lahaa inaan ku noolaado nolol gaaban oo ammaan ah intii aan mugdi dheer ku noolaan lahaa."

5. "Iftiin kastaa maaha qorraxda."

7. "Ma xado guusha."

IMMAMU-AL QASAALI.

1. Nin dabeecad xun naftiisa ayuu ciqaabaa.

https://t.me/maktabadasharciga

2. Carrabku aad buu u yar yahay waana fudayd laakiin wuxuu ku geyn karaa meelaha ugu sarreeya wuxuuna ku gelin karaa moolka ugu hooseeya.

3. Dhammaan farxadda ninku waxay ku jirtaa inuu yahay sayidkii sharaftiisa, halka dhammaan dhibaatadiisa ay ku jirto maalkiisa oo ah sayidkiisa.

4. Abaal marinta sabarka xumaantu waa ka badan tahay.

5. Eebe agtiisa wax murugo ah ama dhib Ah midna ma jiro. Haddaad rabto inaad ka xorowdo dhibka iyo rafaadka oo dhan, qabsada Xariga Eebbe oo u soo noqono dhammaanteen, cid kale ha u noqon.

6. Qofkii yidhaahda heesaha oo dhan waa xaaraan, ha ku andacoodo in heesaha shimbiruhu ay xaaraan yihiin.

AlmaZ Books
BUUGAAG KUUGU QORAN AFKAAGA HOOYO
Telegram

IBN SINA.

1.Ballaca nolosha ayaa ka muhiimsan dhererka nolosha.

2.Adduunyadu waxay u kala qaybsantay niman wax-garad ah oo aan diin lahayn iyo rag diin leh oo aan caqli lahayn.

3.Hadba hillaaca ka sii dhalaalayo, dhaqso ayuu u baaba'aa.

4.Waxaan [doorbidayaa] nolol gaaban Intaan Ku Noolaan Lahaa mid cidhiidhi ah oo dherer ah.

5.Marka aad garan waydo nooca xanuunka, u daa dabeecadda; ha ku dadaalin inaad arrimaha ku degdegto. Waayo, mid ka mid ah dabeecadda ayaa keeni doonta daawaynta ama iyada qudheeda ayaa si cad u muujin doonta waxa dhabta ah ee jirada.

6.Daawadu waxay tixgelisaa jidhka bini'aadamka siyaabaha lagu daweyn karo iyo kuwa looga fogeeynayo.

7.Noocyada waalida ah ee kala duwan waa kuwo aan la soo koobi karin.

https://t.me/maktabadasharciga

DHAMAAD

Buugaan iyo Buug Lamid ah waxaad ka heleysaa Almaz Books Telegram

This Our Tik tok

W.Q : EYMAN ABDI AZIZ JAMA .